

Upp-och-ned-vända landet

Kan det bli mer annorlunda än hemma? Jag ser mig omkring i den fullproppade tågvaggen som tar mig genom ett skymmande Tokyo. Jag är den enda här med ljust hår och förmodligen den enda med gröna ögon. Definitivt den enda som inte talar japanska. Vi förstår inte alls varandra, Tokyo och jag. Trots landets status som en internationell megametropol är det få japaner som talar engelska. Men det gör inte så mycket. De hjälper mer än gärna till på sitt eget språk. Att jag skakar på huvudet, stammande "gomen na sai, wakarimasen" – ursäkta, jag förstår inte – gör ingen skillnad. De pratar på, och ger sig inte förrän jag uppgivet nickar och ler. "Hai, hai. Arigato gozaimasu" – Ja, ja. Tack så mycket – och låtsas att jag har förstått.

I Japan är allting tvärtemot. Det är det upp-och-ner-vända landet, och Tokyo är dess motsägelsefulla huvudstad. Här kör bilarna på fel sida, maten äts med pinnar och fisken serveras rå. Om vintern är det kyligare inne än ute, och på sommaren, såklart, är det precis tvärtom. Kontrasterna gör sig påmind överallt. I de gamla helgedomarna av trä i rött och guld sida vid sida av jordbävningssäkrade höghus, liksom när en kvinna plockar fram den senaste mobiltelefonen ur ärmen på sin kimono. Och när någon hostar till och harklar sig överdrivet högljutt, såsom seden verkar vara i upp-och-ned-vända landet, kan jag inte låta bli att undra hur ansiktsmaskerna som ska skydda mot smitta kan ha fått så starkt fäste i Japan.

I upp-och-ner-vända landet känns ibland det mest logiska fullkomligt ologiskt. Som till exempel det absurda i att Tokyo, staden som hyser 12 miljoner människor, samtidigt vilar på sprickan mellan tre kontinentalplattor och med all säkerhet går en förödande jordbävning mötes. Eller att de blida och sansade japanerna blir som förbytta när de antrar en tågstation. Där stressas det nitiskt och människor knuffas och trängs för att komma på tågen (det är faktiskt förbluffande hur många som får plats i en vagn när man verkligen trycker ihop sig), medan man som kund i en butik måste genomlida en serie av olika moment (det ska plockas och staplas, slås in i olika förpackningar och påsar), innan man kan ta sin nyköpta vara och gå.

Men kanske det mest ologiska är att allt det annorlunda och absurda, faktiskt inte alls känns särskilt annorlunda eller absurt. För efter två månader i Japan har den stora kulturkrocken som alla varnade för fortfarande inte infunnit sig. Kanske beror det på att den stora lägenheten jag delar med en dansk trainee faktiskt börjar kännas som hemma. Eller att arbetet på kontoret rullar på i en fantastisk takt och fyller dagarna med viktiga och spännande lärdomar. Eller kan det vara tack vare människorna här? De varma, vänliga och hjälpsamma människorna, som får en att direkt känna sig välkomnad och uppskattad, både på STB och i Japan.

Jag ser mig om i tågvaggen än en gång. De flesta i vagnen har en lång väg hem efter en lång arbetsdag. Många sitter och knappar på sina mobiler, vars ljud man uppmanas hålla avstängt på tågen. Andra sitter och läser i tjocka manga-magasiner. De allra flesta sover. Sittande som stående sover de. Vissa snarkar högljutt, medan andra gång på gång förlorar kontrollen över sina nackmuskler och låter huvudet falla till grannens axel. Snart stannar vi till i Mejiro och då är det dags för mig att armbåga mig ut ur havet av resenärer. Nej då, någon kulturkrock har jag inte upplevt. Det är bara lite annorlunda här. Eller, upp-och-ner-vänt, liksom.

Stina Lindén

Trainee, Scandinavian Tourist Board – STB

Tokyo, Japan, Världen